REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etaciu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 7. **Braşov, Sâmbătă 11 (24) Ianuarie** **1903.**

Ce vrea Apponyi?

S'a scris deja prea mult despre „dorinţele“ şi „postulatele“ militare ale lui Apponyi, fără ca sĕ se scie care anume sunt aceste dorinţe şi postulate.

Se vorbea despre nisce aspiraţiunĭ, cărora le-a fost dat espresiune contele Apponyi încă de când cu desbaterile militare în dieta de la 1889 şi se făceau combinaţiunĭ cu privire la cererile, ce le-a formulat în în scris preşedintele camerei şi le-a comunicat ministrului-preşedinte Szell cu scop de a-l îndemna sĕ ia asupră-şĭ a interveni pentru realisarea lor, drept compensaţiune faţă cu nouele jertfe, pe carĭ cercurile militare din Viena le pretind de la Ungaria.

Acum se scie carĭ sunt faimósele dorinţe ale lui Apponyi şi soţĭ. Ele au fost date pe faţă în diarul „Neue freie Presse“ spre cea mai mare surprindere a acelora, carĭ aveau sĕ ţină sfat asupra lor şi sĕ ia o hotărîre înainte de conferenţa clubului liberal, ce se va întruni astă séră.

Din capul locului atitudinea luĭ Apponyi ne-a făcut impresiunea, că este resultatul unui plan mai dinainte combinat, care plan are de scop a stórce în ce privesce armata comună décă nu imediat, cel puţin în viitorul cel mai apropiat dela cercurile militare unele concesiunĭ în interesul naţional maghiar.

Afară de contele Apponyi numai trei inşĭ scieau de planul acesta şi cunosceau dorinţele luĭ: primul ministru Szell, ministrul de honvedĭ Fejervary şi contele Iuliu Andrassy. Aceştĭ trei aveau sĕ pregătéscă şi ordinea de bătaie pentru conferenţa clubului guvernamental şi pentru şedinţele viitóre ale camereĭ, care va începe desbaterea proiectelor militare.

S'a înfăţişat lucrul aşa, că Apponyi cu vr'o 40 de prieteni ai sĕi din partida liberală, carĭ odinióră au aparţinut fosteĭ „partide naţionale“, face grozavă presiune asupra luĭ Szoll, şi că din causa acésta primul ministru e în mare strîmtóre.

In situaţiunea acésta îi este firesce mai uşor primuluĭ ministru a pretinde ca ceĭ din Viena sĕ facă ceva pentru liniştirea undelor furióse.

De aceea a trebuit sĕ supere mult pe ceĭ iniţiaţĭ, că prin indiscreţiunea cuiva planurile lor s'au dat publicităţii înainte de vreme.

Nouĕ ne pare bine de acésta dstăinuire, fiind că printr'ênsa s'a dat pe faţă mai curênd noul complot, ce se urzesce în contra naţionalităţilor nemaghiare.

Intre pretensiunile luĭ Apponyi cea mai „naţională“ (în sens şovinist) este aceea, de a se lua disposiţiunĭ legale, ca „în viitor un supus ungur sĕ nu pótă dobêndi rangul unui oficer în armata comună decât numai décă va scii ungoresce“ — esceptiune sĕ se facă numai cu Croaţii

„Pintr'asta“, dice Apponyi, „sĕ se facă sfêrşit apariţiunei, ca inteligenţa naţionalităţilor nóstre nemaghiare sĕ pótă afirma cu drept, că are mai multă trebuinţă de limba germană decât de cea maghiară“.

A doua pretensiune curat şovinistă, ce o ridică Apponyi, este următórea:

„Sĕ se împartă cercurile de întregire aşa, ca, pe cât e posibil, sĕ nu se înfiinţeze regimente cu timbru curat naţional, adecă regimente, carĭ sĕ fie compuse numai din soldaţĭ de naţionalitate nemaghiară. Din contră, împărţirea cercurilor sĕ se facă aşa ca sĕ pótă fi formate regimente cât mai multe, în care *limba regimentului* sĕ pótă fi cea maghiară“.

Ba contele Apponyi ar merge chiar un pas mai departe, şi ar cere a se da câte o parte din contingentul de recruţĭ a unuia séu a altui cerc altor regimente, numai şi numaĭ spre a puté atinge acest *scop naţional* şi a se forma cât mai multe regimente maghiare. Pe basa unui ordin eventual al Majestăţiĭ Sale, ministeriul de rĕsboiu ar puté — dice Apponyi — sĕ facă fórte mult pentru causa maghiară printr'o astfel de dislocaţiune.

Eată ce a propus Apponyi între altele, în memorandul sĕu, primului ministru.

Nu ne îndoim, că aceste propunerĭ şoviniste vor fi aflat în sufletul înrudit al lui Szell cel mai cald rĕsunet. Dér óre se va gândi el ceva mai profund asupra consecuenţelor ce le ar avé introducerea nemulţumirilor şi certelor naţionale în sînul armateĭ comune?

Unde ar ajunge armata, unitatea şi disciplina ei, décă ea ar fi folosită ca obiect de esperimentărĭ pentru înaintarea causei şoviniste maghiare?

Şi ce înţeles ar avé, de esemplu, ca un Român séu German din Ungaria, care după lege nu este dator a sci unguresce, afară décă intră în vr'o funcţiune de stat, sĕ nu pótă deveni oficer în armata, a căreia limbă oficială e cea germană, décă nu cunósce limba maghiară şi sĕ rĕmână în vecĭ sergent, pe când soţii sĕi supuşĭ austriacĭ vor puté sĕ avanseze în aceleaşĭ regimente fără de nicĭ o piedecă?

Nu credem că administraţia superióră de rĕsboiu se va puté învoi vre odată la astfel de sprijinire a causei şoviniste maghiare în armată, care ar însemna destrămarea acesteia.

Monarchul şi obstrucţia din „Reichsrath“. Cu ocasia balului de la Curte, Maj. Sa a convorbit cu vicepreşedintul Reichsratului *Kaiser* pe care — după foile vieneze — l'a întrebat:

— Te-ai restabilit în urma oboselilor, ce ţi-le-a pricinuit obstrucţia?

— Da, Majestate.

— Mĕ bucur, dise monarchul, că partidele, carĭ vréu sĕ lucreze şĭ-au dat mâna pentru a desarma obstrucţia. Cred că fără de modificarea regulamentelor camerei nu póte fi vorba despre o lucrare liniştită a parlamentului. Partidele mai marĭ ar trebui sĕ gândéscă la acésta.

Şi totuşĭ în „Reichsrath“ continuă obstrucţiunea şi scenele sgomotóse, provocate de Cehii radicalĭ şi de Germanii radicalĭ. O astfel de şedinţă sgomotósă a fost şi aceea de la 21 Ianuarie.

Ungurii în România. Am publicat la timpul sĕu constatările diarului maghiar din Bucuresci *„Bukaresti Magyar Ujság“* în carĭ faţă cu afirmările deputatuluĭ Hegedüs Lorant, care susţinuse în dietă că, Ungurii în România ar fi persecutaţĭ, se arată liberalismul guvernului român, care nu numai, că nu-i persecută pe Ungurĭ, dér le acordă tóte libertăţile, până şi arborarea steagului lor naţional şi purtarea emblemelor lor proprii.

Faţă cu constatările loiale ale diarului maghiar din Bucurescĭ, „Br. L.“ pretinde a sci mai bine lucrurile de aicĭ din Braşov, decât fraţii lor din Bucurescĭ, şi dă tot pe córda veche, susţinênd, că Ungurii din România ar fi persecutaţĭ. — Sĕ înţelege, adevĕrul îţĭ vine greu sĕ-l recunoscĭ, când nu-ţĭ dă mâna.

Proiectele militare.

(Pretensiunile luĭ Apponyi—Indiscreţiune — Atitudinea partidelor din oposiţie. — Obstrucţiune).

Diarele din Budapesta aduc scirĭ interesante. Ele relevă lupta cea mare ce s'a încins încă de pe acum în jurul proiectelor militare, a căror desbatere se va începe în şedinţa de mâne, Sâmbătă, a dietei.

S'a vorbit mult de câte-va dile despre aşa numitele pretensiunĭ ale contelui Apponyi în ce privesce anumite reforme, pe carĭ membrii fostului „partid naţional“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Prima piesă.

De Alphonse Daudet.

Oh, câtă vreme a trecut de-atuncĭ!

Era într'o di frumósă şi caldă din luna Februarie, în anul 1862. Eram departe, fórte departe de Paris, pe deplin mulţămit şi încântat, tocmai în fundul Algeriei, în valea Chelifului. Locul în care mĕ găseam era o câmpie întinsă, de vre-o trei-decĭ de leghe de lungă, care era mărginită în drépta şi în stânga de şirurĭ de munţĭ înalţĭ. In faţa mea, în drépta, în stânga, pretutindenĭ în sfêrşit, erau şirurĭ lungĭ de palmierĭ înalţĭ, dreptĭ, şirurĭ de laurĭ, de portocalĭ, printre carĭ curgeau rîuleţe micĭ, cu apa curată, limpede. In diua aceea fuseiŭ la vênătóre de dimineţa până cătră amiadĭ; atuncĭ căldura devenind insuportabilă, ne întorserăm şi ajungênd la locul, în care ne aşedarăm mai târdiu, prietinul meu Aga Bovalem dete ordin servitorilor, carĭ ne însoţiau, sĕ întindă în grabă cortul.

Ne aşedarăm în cort, cătră uşe, ca sĕ putem privi înainte. Afară, în faţa nóstră, cafegiul începù sĕ prepare cele trebuincióse pentru cafea turcéscă, pe când noi aşteptam fumând deliciósa beutură orientală. Eram cincĭ inşĭ, afară de servitorĭ: Bovalem-Beu-Cherifa, Si-Sliman, Sid' Omar, Aga Ataf şi eu. Stam întinşĭ pe covóre, apĕraţĭ de radele ferbinţĭ ale sórelui, de pânza grósă şi albă a cortului.

Imĭ plăcea mult vremea aceea şi aşĭ fi voit sĕ nu se mai sfêrşéscă nicĭ-odată Rare-orĭ în viaţa mea, mĕ simţeam aşa de bine, ca în orele acelea. Şi totuşĭ, gândind mai târdiu la timpul petrecut în Algeria, avuiŭ ocasie sĕ observ bine de tot, ce neconstantă e natura, firea nóstră omenéscă. Acum n'aşĭ puté nicĭ-odată sĕ gândesc la dilele acelea, petrecute pe cóstele Africeĭ, fără sĕ regret din inimă, că nu mai sunt acolo, şi atuncĭ, când mĕ găseam acolo, trebue sĕ mărturisesc, că gândeam mereu la Paris, la Parisul pe care 'l părăsisem şi de care mi-era dor.

Da, regretam Parisul, pe care mĕ silise sĕ-l părăsesc sănĕtatea mea sdruncinată, regretam Parisul, cu tot aerul sĕu stricat, îl regretam pentru miile de atracţiĭ, ce le avea, pentru cărţile sale, carĭ apăreau dilnic, diarele sale, serile, carĭ le petreceam în teatre, pentru setea aceea după artă, entusiasmul acela nesfêrşit şi cu deosebire pentru aceea, că acolo îmĭ lăsasem prima mea piesă dramatică, prima mea piesă, despre a căreĭ primire la marele teatru Odéon audisem tocmai în diua plecăriĭ mele de acolo!

Fără îndoială, peisajul, pe care îl contemplam, stând în uşa cortuluĭ, avea un farmec deosebit pentru mine, cu tóte-că în momentele acelea chiar aşĭ fi schimbat din tótă inima Algeria şi Atlasul, pe Bovalem şi pe ceilalţĭ prietinĭ, cerul albastru, şirurile de palmierĭ şi de laurĭ, pentru învechita colonadă a teatruluĭ Odéon de la Paris şi pentru salele sale, pline cu portretele celor mai renumiţĭ artiştĭ.

Dér eram în Algeria! Imĭ petreceam în societatea şefilor triburilor arabe, societate pitorescă, frumósă, însĕ unde aveam o conversaţie fórte puţină, din causa nesciinţei de limbă.

Cum se întêmplase, că eram acolo tocmai atuncĭ, când la Paris, şi directorul, şi regisorul şi sufleorul, tótă céta actorilor în sfêrşit, se ocupau cu piesa mea! Şi luat de gândul, că ce s'o fi petrecênd la Paris, cum vor fi discutând la teatrul Odéon asupra piesei mele, n'am mai dat atenţie la nimic şi uitându-mĕ în nescire înainte, dăduĭ curs liber gândurilor mele...

Mĕ desfătam în aroma pătrundĕtóre şi próspătă a pădurilor de portocalĭ şi de lămâĭ, când ar fi trebuit sĕ mĕ delectez în mirosul de aer închis şi muced, pe care 'l au salele de teatru. Şi par'că vedeam în momentele acelea, ceremonia împreunată cu cetirea piesei înaintea trupei întregĭ, apoi repetiţiile, apoi scena, scena misteriósă, acoperită cu decorurĭ. Apoi prima representare a piesei mele, faţada teatrului, vărsând pe ferestrele sale potopul de rade de lumină până în piaţă, trăsurile carĭ se opresc la scară, mulţimea ce vine neîncetat... Cât despre mine, par'că mĕ vedeam stând în cafeneau din faţa teatrului, aşteptând cu nerĕbdare începutul piesei.

...Şi 'n sfêrşit, par'că vedeam înce-

ar dori sĕ le introducă în armată. Contele Apponyi şĭ-a resumat pretensiunile sale într'un memorand despre care n'aveau cunoscinţă, decât următorii: miniştri Coloman Szell, br. Geza Fejérváry, contele Iuliu Andrassy, apoi Arpad Szentivanyi şi Francisc Bolgar.

Ce se întêmplă însĕ? Cine-va a comis *o indiscreţiune* şi a comunicat diarului vienes *„Neue Freie Presse"* punctele cuprinse în manuscrisul lui Apponyi. Indiscreţiunea acésta a produs sensaţie în lumea politică din Budapesta şi adêncă consternare în partidul guvernamental, unde se discută acum viu asupra întrebării, că cine a putut sĕ comunice diarului vienes cuprinsul memoriului apponyist. „Neue Freie Presse" declară, că le-a primit de la un politician al fostului „partid naţional" (apponyist). Nu se dă însĕ credĕmênt acestei declaraţii. Cine le-a comunicat decĭ? Apponyi? El nu puté face acésta. Coloman Szell? Acesta a declarat pe cuvêntul sĕu de onóre în club, că nicĭ n'a arătat măcar nimĕnui manuscrisul lui Apponyi. Tot aşa au declarat contele Iuliu Andrassy, br. Geza Fejerváry. Rĕmâne Bolgar şi Szentivanyi. Dér nicĭ despre aceştia nu se presupune, că ar fi descoperit secretul.

Sĕ vedem însĕ ce pretinde, după „Neue Freie Presse", d-l Apponyi:

1) Serviciu activ de doi anĭ.

2) Stabilirea pe timp mai îndelungat a contingentului de pace şi rĕsboiŭ.

3) Reforma codului penal militar.

4) Desfiinţarea legei despre chemarea estra-ordinară sub arme a reserviştilor de întregire.

5) Reducerea contingentului reserviştilor de întregire în armata comună şi augmentarea acestui contingent la honvedime.

6) Transferarea ofiţerilor maghiarĭ la regimentele maghiare.

7) La regimentele maghiare sĕ nu pótă fi ofiţer acela, care nu cunósce limba maghiară.

8) Reforma emblemelor armatei comune.

9) Ministrul comun de rĕsboiŭ sĕ n'aibă nicĭ o ingerenţă în cestiunea contingentului de recruţĭ şi la scutirea de serviciu.

10) Arondarea districtelor de întregire, pentru-ca sĕ fie pe cât e posibil mai multe regimente maghiare.

Aceste sunt pretensiunile lui Apponyi în jurul cărora se face atâta svon.

Diarele oposiţionale afirmă, că contele Apponyi ar fi *capitulat*, după-ce Szell sĕ-l fi asigurat, că se va ocupa de ele atât guvernul, cât şi factorii conducĕtorĭ ai armatei. Ba se afirmă, că între Apponyi, Szell şi Fejervary s'a stabilit o învoială.

Intr'aceea partidele din oposiţie (fracţiunile partidului independist şi partidul poporal) au declarat în şedinţa de Miercurĭ a dietei, — prin oratorii lor, că vor desfăşura *lupta cea mai intransigentă în contra proiectelor militare.*

In numele partidului independist a vorbit *Barabas* Bela. El a cerut, ca proiectele sĕ se ia de la ordinea dilei, căcĭ la din contră, partidul sĕu va usa de tóte armele posibile, ca proiectele acestea sĕ nu devină lege.

In numele partidului poporal a declarat *Rakovszky* de asemenea, că în contra proiectelor se va desfăşura lupta cea mai energică. *„Oposiţia* — dise Rakovszky — *ar fi nevrednică de numele ei şi n'ar merita se ocupe loc în acéstă cameră, decă n'ar întrebuinţa tóte mijlócele posibile în contra acestui proiect"*.

Acelaşĭ lucru l'a spus şi *Szederkenyi* în numele fracţiunei ugroniste.

Partidul independist-kossuthist a hotărît în conferenţa confidenţială de Marţĭ, sĕ facă *obstrucţiune.*

*

O scire telegrafică din Viena spune, că şi radicalii Cehĭ şi socialiştii au decis sĕ facă obstrucţie în contra proiectelor militare. Cehii tinerĭ şi Germanii n'au luat încă o hotărire definitivă.

Serbarea Ligei culturale.

La 4 Ianuarie v. s'a ţinut la Ateneul din Bucurescĭ serata literară şi artistică în favorul Ligei culturale

D-l Gr. G. *Tocilescu* a rĕspuns invitaţiunei comitetului central al Ligei, şi în prima parte a seratei de Sâmbătă 4 Ianuarie c. a desvoltat timp de o oră, frumósa şi instructiva conferinţă cu titlul „De la fraţĭ".

„Un rege antic, începe d-l Tocilescu, ne spunea mai acum vre-o 35 de anĭ Vasilie Alexandrescu-Urechiă, a fost publicat un ciudat concurs, pentru deslegarea unei enigme. Va avé cel mai mare dar, a dis curiosul rege, acela care îmĭ va spune, care e lucrul cel mai de preţ pentru un popor. Unii au dis, nu e alta decât *libertatea*, la care ciudatul monarch a pus sĕ se înscrie imediat în Constituţa statului sĕu libertatea.

După un an supuşii se săturaseră de libertate, fiind-că acésta după ei era licenţa de a face totul cum voiau; după placul lor. Negresit, că premiul nu s'a acordat şi concursul din nou s'a publicat. Au dis atuncĭ unii din supuşii lui, că *dreptatea* e lucrul cel mai de preţ pentru un popor, dér mulţimea striga, că nu e acésta. Ce sĕ fie atuncĭ acest mare bun pentru o naţiune? Linguşitorii au dis: un rege mare, bun, vitéz şi înţelept ca tine, adresându-se monarchului, e cel mai mare bine pentru un popor. Inţeleptul monarch a dat acestor ómenĭ rangurĭ şi onorurĭ, dér premiul nu l'a acordat nimĕnui. Veniră atuncĭ economiştii carĭ, spuseră Regelui că cel mai de preţ lucru pentru o naţiune ar fi desvoltarea avuţiilor naţionale. Se înţelege, Regele a chemat pe ministral sĕu de finance şi i-a ordonat sĕ înscrie în budget nouĕ resurse, sĕ înfiinţeze monopolurĭ etc., dér n'a acordat nicĭ economiştilor premiul. Enigma a deslegat'o un călĕtor, care a spus suveranului: ţéra măriei tale e înconjurată de duşmanĭ; ai amicĭ pentru dile negre? nu căuta prietinĭ nicĭ la nord, nicĭ la sud, ci caută-i acolo unde sunt *ómenĭ de acelaşĭ neam.*

Priceputul monarch acordă premiul acestui călĕtor.

Intâi de tóte naţiunea şi pe urmă celelalte, étă cel mai mare bun pentru un popor.

Acéstă povestire e cea mai bună întroducere ca şi cea mai nemerită conclusiune, pentru o conferenţă al cărei titlu e „de la fraţĭ."

Numai considerând aşedarea geografică a némului românesc între neamurile înconjurătóre, vom pricepe adevĕratul înţeles al acestei poveştĭ şi vom puté vedé unde sunt amicii sfătosului bĕtrân. Fără naţionalitate nu e libertate: Românii s'au lipsit de libertate pe preţul naţionalităţii lor „Ceea-ce e apa pentru peştĭ, dicea la 3 Maiŭ 1848 Bărnuţiu, aerul pentru sburătóre şi animale în genere, şi lumina pentru vedere, aceea e naţionalitatea pentru orĭ-care din noi; ea ne-a crescut; de suntem vii în ea trăim, de suntem supăraţĭ ea ne mângăie. Naţionalitatea e libertatea nóstră cea din urmă şi limanul salutei nóstre viitóre..."

Apoi d-l Tocilescu, urmăresce cu ajutorul unei hărţĭ aşedarea geografică a Românilor, transportând auditorii prin plastice descrierĭ prin încântătórele posiţiunĭ muntóse ale Ardealului şi Maramureşului, prin nu mai puţin frumósele întinse câmpii ale Banatului şi Crişanei, ducêndu-i însoţiţĭ de salutările cordiale ale fraţilor de peste munţĭ prin pitorescile peisagii ale năpăstuiţilor Arâmânĭ din Pind şi din Balcanĭ.

Arată în trécăt aşedarea Românilor din regiunile Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului, ca şi locuinţele celorlalte popóre, carĭ separă pe Românii din Ardeal de fraţii din regat, Saşii şi Secuii.

In Maramureş elementul românesc e prosper, dér vecinătatea cu Rutenii îl periclitéză; Românii din Basarabia, asemenea sunt ameninţaţĭ de rusificare, cu tóte că acum după 90 de anĭ Românii din Basarabia vorbesc numai românesce şi colonii ruşĭ din acéstă parte îşĭ perd fisionomia lor naţională şi sĕ moldovenesc. După date statistice certe, num rul Românilor din Basarabia a sporit, sunt adĭ un milion şi ceva. Rusia însĕ are o puternică armă contra elementului românesc, armă de temut e Biserica prin ajutorul căreia Rusia speră sĕ rusifice pe Românĭ.

In Banat elementul românesc e destul de însemnat şi încercarea guvernului unguresc de a slăbi pe Românĭ prin colonii ungurescĭ, n'a avut succes.

După acestea d-l Tocilescu dă o deosebită atenţie elementului românesc de la sudul Dunărei şi în special Românilor macedonenĭ, constatând, contrar vederilor unora, puterea de vitalitate a acestui element între diversele naţionalităţĭ, carĭ încércă sĕ-l înghită.

In partea a doua a conferenţei d-sale d-l Tocilescu întreprinde un escurs istoric trecênd în revistă tóte importantele evenimente din istoria generală a Românilor din afară de regat, evocând, în acelaşĭ timp tóte marile figurĭ ale luptătorilor pentru neam, de carĭ istoria acestora nu e lipsită.

Conferenţa — spune „Conservatorul" — a fost ascultată cu un viu interes de cei presenţĭ: ea a avut un mare succes şi, pe lângă desele aplause carĭ subliniau cuvintele conferenţiarului, d-l Tocilescu a fost la sfêrşit rechemat de câte-va orĭ.

După partea literară a urmat producţiunea artistică; d-ra Zosima a esecutat cu multă abilitate din vióră câte-va frumóse bucăţĭ; d-na Elodia Coandă, cunoscuta harpistă, a delectat publicul cu vre-o trei bucăţĭ; eleganţa mişcărilor mânilor, şi greutatea instrumentului mănuit cu fórte multă graţie de d-sa, a stârnit furtunóse aplause.

SCIRILE DILEI.

— 10 (23) Ianuarie

Visita prinţului moştenitor german la Bucurescĭ. In cercurile politice române se vorbesce cu siguranţă, că A. S. I. principele moştenitor al Germaniei va visita Bucurescii la primă-vară, unde va fi óspetele Regelui şi Reginei.

Procesele de pressă în contra lui L. *Korodi*, Dr. *Orendi* şi Dr. Fr. *Liess*, după cum spune „Kr. Ztg." vor fi pertractate în luna viitóre înaintea curţii cu juraţĭ din Têrgul-Mureşului.

Visite împĕrătescĭ la Roma. Se fac marĭ pregătirĭ la Roma pentru primirea împĕratului Germaniei şi a Ţarului Rusiei. Apartamentele ocupate la Quirinal de decedaţii Victor Emanuel şi Umberto se aranjéză în un lux şi un confort într'adevĕr imperial. Apartamentul lui Victor Emanuel II, va fi locuit de împĕratul Germaniei, ér acela al lui Umberto de Ţarul. Şi împĕratul şi Ţarul vor petrece câte trei dile la Roma şi douĕ la Neapol. Ţarul va sosi pe apă, ér împeratul pe uscat.

De la societatea academică „România Jună" din Viena. In urma espirării mandatului membrilor din comitetul pe anul 1901/2 s'a făcut o nouă constituire de comitet, alegêndu-se: preşed: cand. for. Alexandru *Sbiera*, vice-preş.: cand. fil. Nicolau *Dobrescu*, secret. I. stud. for. Leon *Holca*, secret. II: stud. for. Theodosie *Iliuţ*, cassar: stud. fil. Stefan *Grigoroviciŭ*, controlor: stud. technic Vasilie *Reus-Mirza*, bibliotecar şi econom: stud. techn. George *Cosma.*

Biblioteca Academiei Române. Din Buletinul, ce ni-se trimit la redacţie asupra mişcării *în anul 1902* la biblioteca Academiei Române scótem următórele date: S'au cerut cu buletine (în localul bibliotecei) 21928 volume de către 5174 cetitorĭ. S'au împrumutat acasă 830 la 44 cetitorĭ. In sala de lucru se află în sumă medie 1650 cărţĭ, 34 reviste române, 116

---

putul piesei, sfêrşitul ei, apoi proclamarea în mod sĕrbătoresc a autorului...

Étă ce visam stând în umbra cortului, într'o di frumósă şi caldă de érnă africană. Era linişte pretutindenĭ, o linişte aprópe completă. Din când în când numai d'abia se audiau în depărtare talangele vre-unei turme, séu strigătele vre-unui păstor.

Tovarăşii mei nu sciau decât câte-va vorbe franţuzescĭ, ér eu nu sciam nicĭ atâta arabesce. Companionul meu, care îmĭ servea altă-dată de interpret, un spaniol, negustor de grâne, pe care-l cunoscusem în localitatea Milianah, nu se întorsese încă de la vênătóre. Şi ast-fel, neputênd conversa aprópe nimic cu tovarăşii mei, fumam mereu şi beam cafea turcéscă, din nisce cescĭ micĭ de porcelan, legate în argint.

Intr'un rênd, de-odată începură cânii sĕ latre şi servitorii sĕ fugă în tóte părţile.

Un spahiu înalt, negru şi urît ca un drac, cu haina roşie, veni în fugă spre noi, îşĭ opri calul în faţa cortului într'un moment, par'că ar fi oprit o maşină, şi strigà: „Sidi Daudi?"*)

Era o depeşă venită de la Paris şi pentru care umblase bietul curier din sat în sat după mine, începênd de la Milianah.

Depeşa primită conţinea simplele cuvinte: „Piesa s'a jucat erĭ, mare succes Rousseil şi Tisserant**) magnificĭ".

Ce bucurie, ce surprisă!!... Cetiĭ şi recetiĭ acéstă depeşe de dece, de douĕdecĭ, de-o sută de orĭ, cum ai face cu o scrisóre de dragoste. Inchipuiţi-vĕ numai! Prima mea piesă!... Vĕdênd bucuria din ochii mei, carĭ îmĭ străluceau, vĕdênd, cum îmĭ tremurau mânile, tovarăşii mei arabĭ surîdeau şi-şĭ vorbeau în limba lor. Cel mai învĕţat dintre ei şi care scia mai bine franţuzesce, mĕ întrebà: „France.... nouvelles.... famille...?" Nu! Nu erau noutăţĭ de familie! Era cu totul alt-ceva! Şi mĭ-era aşa de greu în momentele acelea că nu puteam împărtăşi şi altora bucuria mea! Ne-mai avênd răbdare atuncĭ, începuiŭ totuşĭ sĕ esplic tovarăşilor mei, în modul cum sciam eu arăbesce, despre teatre şi despre importanţa unei piese, jucată mai întâiŭ. In zadar însĕ îmĭ fură tóte sforţările. Sciam aşa de puţin arăbesce şi ei sciau aşa de rĕu franţuzesce, încât în nicĭ un chip nu ne puturăm înţelege In zadar gesticulam, în zadar arătam mereu depeşa, în zadar tóte!!

Şi peste câte-va dile plecaiŭ de pe cóstele Africei. Alger, Marseille, Paris! Eram la Paris! Ce-mĭ păsa atuncĭ, că am lăsat cerul aşa de senin şi albastru al Algeriei, în schimbul unui cer înegrit de norĭ grei-şi 'n schimbul unei zăpedĭ şi a unui frig mare!

Era séra când ajunseiŭ la Paris. Eram aşa de curios, aşa de nerăbdător, încât nu merseiŭ nicĭ sĕ cinez. Dela gară — direct la Odéon! Oh, tinereţe! Tocmai în séra aceea se juca pentru a doua óră piesa mea. Sala era plină de studenţĭ şi studente, de tot felul de ómenĭ, de tóte etăţile.

Oh! şi în séra aceea, când îmĭ vĕduiŭ piesa representată pe scenă, pe scena aceea mare, în sala aceea nemărginită par'că, a teatrului Odéon, îmĭ gândeam, cum póte sĕ placă şi cum pot spectatorii, aceia s'o aplaudeze aşa de mult! Mie mi-se părea miserabilă. Tisserant şi Rousseille într'adevĕr, că jucau cum nu se putea mai bine, dér eu găsiam defecte în conţinut, în împărţirea actelor, a scenelor. Mi-se părea o piesă rea de tot. In tot casul eu aşĭ fi vrut sĕ scriu altfel, cu totul altfel, şi atuncĭ vĕduiŭ eu tóte greşelile mele, tot ceea-ce n'ar fi trebuit sĕ scriu. Imĭ venea sĕ merg pe scenă, sĕ fac sĕ mérgă mai repede gesturĭ, vorbe, tot, tot în sfêrşit, ca sĕ nu dureze aşa de mult representarea piesei. O găseam plictisitóre, fără nicĭ o valóre. Imĭ părea, că tot publicul din sală rîde de mine, mĕ batjocurea. Şi ce mulţumire, ce veselie, când în sfêrşit cădù cortina şi când putuiŭ sĕ ies repede din sală, făra sĕ mĕ observe nimenĭ, furişându-mĕ pe lângă ziduri, fără nicĭ o voie, ruşinat, înfricat par'că, în tocmai ca un hoţ, căruia îi e frică şi de umbra sa....

Trad. de: *Stelian.*

*) Domnul Daudet?

**) Doi artiştĭ dramaticĭ renumiţĭ.

reviste strĕine. — *Manuscripte* s'au consultat 2388 de cătră 575 cetitori, *documente* 22618 de cătră 410 cetitorĭ. *Sporirea* 7326 volume şi broşurĭ, 129 diare române din ţéră, 10 din afară, 143 reviste române din ţéră, 9 reviste române din afară, 169 reviste strĕine, 45 atlase şi hărţĭ, 26 stampe şi portrete, 576 volume mscr. 7792 documente, 36 fotografii. 2 Albumurĭ, 5 desemnurĭ, 4 note musicale, 22 foi volante. — Din acest buletin am vĕdut numerul cetitorilor şi al cărţilor cetite. Ceea ce am mai dori însĕ sĕ scim, este *numĕrul total al volumelor aflătóre în biblioteca Academiei Române*!

Falsificare la tragerile de sorţĭ a titlurilor de rentă române. Ministrul român de finanţe era de mai mult timp pe urma unor falsificărĭ sĕvêrşite, în anii 1900—1901, cu ocasiunea tragerilor la sorţĭ a titlurilor statului supuse amortisării. D-l Emil Costinescu a luat, scrie „V. Naţ.“, de atuncĭ tóte mĕsurile ca nicĭ o neregularitate sĕ nu se mai pótă făptui, însĕ n'a dat urmare bănuelilor ce avea, până ce n'a adunat probe suficiente, atât spre a-şĭ face însu-şĭ convingerea, cât şi spre a pune justiţia în posiţiune de a se rosti în deplină cunoscinţă de causă. Odată aceste probe adunate, d-l ministru a predat în 7 Ianuarie v. afacerea în mâna parchetului. Până acum, sunt implicaţĭ doi funcţionarĭ din ministerul de finance, d-nii: Al. Parisianu, directorul comptabilităţii, şi V. Dimitrescu, şef de biurou în serviciul datoriei publice. Din piaţă sunt de asemenea implicaţĭ doi: Dan Albahary, mic bancher, autorul intelectual şi organisatorul întregei falsificărĭ, avênd ca complice pe Behar, fost procurist al Casei cădută în faliment Aftalion, care face parte astădĭ din firma Aftalion & Behar creată în urmă.

Ceea-ce a ispitit pe aceştĭ individĭ, era cursul scădut al rentei la finele anului 1899 şi în cursul anilor 1900 şi 1901. In adevĕr, pe atuncĭ cursul rentei 4% fiind cam 80, fie-care titlu de 5000 lei eşind la sorţĭ lăsa un beneficiu de 1000 lei. Aşa, cinstitul Dan Albahary şi cu complicele sĕu, a combinat sĕ cumpere, înaintea tragerilor la sorţĭ, titlurĭ de rentă 4%, ér funcţionarii, cu carĭ se înţelesese şi carĭ presidau singuri tragerile la sorţĭ, făceau, prin falsificărĭ, sĕ se trécă ca eşite la sorţĭ tóte titlurile ce le cumpĕrase şi le poseda Albahary. Behar, Parisianu, şi Dimitrescu au fost arestaţĭ de parchet. Dan Albahary, prindênd probabil de veste, a trecut de câte-va dile peste fruntarie. El se află la Nissa; fratele sĕu însĕ, complice în afacere, a fost arestat. Un unchiŭ şi un socru al lui Behar au fost aduşĭ la instrucţie, şi reţinuţĭ. Behar şi Albahary au doi complicĭ la Berlin, în contra cărora se va începe de asemenea urmărirea. S'a găsit atât la Parisianu şi V. Dimitrescu, cât şi asupra lui Behar, precum şi la contoarul lui Dan Albahary, dovedile cele mai sdrobitóre despre complicitatea şi fraudele lor comune. Arestarea celor doi funcţionarĭ, Al. Parisianu şi V. Dimitrescu, a produs în Bucurescĭ o viuă impresiune. Ei vor fi imediat destituiţĭ.

Portul Sulina fiind liber de gheţurĭ, sosesc vapóre în continu. In dilele de 2 şi 3 Ianuarie st. n. au plecat din Sulina, încărcate cu cereale, vapórele *Vrissus*, cu destinaţie pentru Ancona, şi *Nettuno*, cu destinaţie peste Anvers.

Logodnă. D-şóra Florica *Frâncu* nepóta d-lui Ioan Simionaş, preşedintele scaunului orfanal din Deva şi verişóra d-lui Dr. Amos Frâncu advocat în Cluşiŭ s'a logodit cu d-l Iosif *Boteanu* profesor la şcólele reale din Deva.

Vreme de primăvara la Palermo. D. Luigi Cazzavilan, directorul diarului „Universul“, care se află la Palermo, telegrafézà d'acolo că timpul e splendid, aşa că se pare că e primăvară. Se vĕd pretutindenĭ florĭ de mandarinĭ, portocalĭ şi lămâi. Lumea umblă fără paltóne.

Omor. Se scrie din Checia-română (Banat): Vinerĭ diminéţa vĕduva Stana Saru a fost găsită mórtă în locuinţa sa. Capul femeii avea rănĭ oribile produse din loviturile cu toporul. Dulapurile erau sparte şi multe obiecte furate. Făptuitorii sunt până acuma necunoscuţĭ. Gendarmeria cercetéză.

O romăncă-sculptor. Cetim în „Cronica“: La Ateneu, de câte-va dile se află expus bustul Alteţei Sale principelui Carol, care a fost admirat de toţĭ câţĭ l'au visitat. Bustul este destinat a fi oferit Majestăţei Sale Regelui, împreună cu un pergament pictat după modelul artei italiane din secolul al XIV-lea. Atât bustul, cât şi pergamentul sunt esecutate de o bucureşténcă, d-şóra Maria Drăghicescu, elevă în anul al V lea al Academiei regale de arte din Florenţa, şi a fost esecutat după ultima fotografie, care represintă pe principele Carol în costumul de elev al şcólei militare din Iaşĭ, o lucrare de artă în tótă puterea cuvêntului, ca esecuţie şi ornamentaţie. La basa bustului se află o ramură de ştejar şi una de laur, semn al forţei şi inteligenţei, ér pe soclu stă o aquilă cu aripile desfăcute, avênd sĕ-şĭ ia sborul. Reuşita acestui bust denotă un talent artistic extraordinar al d-rei Maria Drăghicescu, care după ce şi-a făcut studiile în mod strălucit în ţéră, a plecat de patru anĭ la Florenţa, unde a obţinut numĕróse medalii. După câte aflăm la distribuţia premiilor din anul trecut, directorul Academiei, d. V. Micheli, felicitându-o i-a spus: „In curênd vei deveni o artistă mare. Sĕ nu uiţĭ că ai învĕţat la noi, în Florenţa“. In afară de studiile de sculptură, făcute cu ilustrul sculptor Narcis Piccioli, d-şóra Drăghicescu a urmat şi studiile de pictură ale celebrului pictor Pompeo Massani, de ciselură şi decoraţiunĭ ale renumitului Cassioli şi de architectură ale cunoscutului Gurissati D-şóra Maria Drăghicescu este primul sculptor-femeie din ţéră.

9 milióne câştigate în jocul de cărţĭ. Un tînĕr visitator al unui club din Londra, cu numele Cecil Ayston, a câştigat la o partidă de baccara, care a durat nu mai puţin de cât 50 de óre, în total suma de 9 milióne. Vr'o 5—6 dintre Londonesii din lumea elegantă şĭ-au perdut cu ocasiunea acésta aprópe tótă averea lor. Curios este, că Cecil Ayston s'a decis a nu mai juca cărţĭ până ce nu va fi cheltuit cele 9 milióne până la ultimul ban, şi şi-a fixat pentru acésta un termin de un an şi jumĕtate. El doresce de fapt sĕ cheltuéscă 500.000 pe fie-care lună şi acésta în termenul de 18 lunĭ făcênd numai şi numai „cheltuelĭ utile“, ceea ce nu-i va fi tocmai uşor.

Pentru masa studenţilor din Brad. Şi-au rĕscumpĕrat felicitările de anul nou 1903, contribuind la fondul „Masa studenţilor“ de la gimnasiul din Brad: 1) Victoria Frâncu profesóră, Deva 4 coróne 2) Dr. Tiberius Brediceanu, secretar la „Albina“ 5 cor. 3) Dr. Lazar Simon adv. Ceacova 5 cor. 4) Petru Sinca, paroch gr. or. Batiz 2 cor. 5) Nicolae Pop capelan, Ormindea 2 cor. Priméscă profundă mulţămită! *Brad*, 3/16 Ianuarie 1903. — *Comisiunea administrativă.*

Scirĭ locale.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat: de la d-na *Maria Taus* din Măgheruş 2 cor., de la d-l *Vas. Orăşan* paroch în M. Sân-Iocob 2 cor. în loc de felicitărĭ de anul nou; de la Redacţia diarului „*Drapelul*“ din Lugoş o parte a contribuirilor întrate pentru rĕscumpĕrarea felicitărilor de anul nou de la mai mulţĭ binefăcĕtorĭ **100 cor.** Priméscă marinimoşii sprijinitorĭ cele mai căldurose mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. rom.*

Balul veteranilor din Braşov, despre care am amintit deja, a trecut prin multe peripeţii până s'a putut ţiné. In urma denunţării diarului „B. L.“, conform căreia învitările ar conţiné embleme nepermise (emblema Transilvaniei, încunjurată de steagurile casei domnitóre şi cicóre), poliţia a interdis balul şi numai după-ce s'a făcut recurs la vicespan şi s'au revocat tóte biletele cu numitele embleme, s'a permis în ultimul moment ţinerea balului. Din incidentul acesta „Kr. Ztg.“ la posta redacţiei a scrie următórele: „Pe cât scim noi, în Ungaria sunt oprite numai stégurile şi colorile, florile însĕ nu. Pentru a evita însĕ orĭ ce colisiune cu legea, pe viitor ar fi bine póte sĕ se pună pe bilete în loc de cicóre — usturoiŭ“.

Mulţămire publică. Cercul colegial „Florian“ al pompierilor aduce mulţumire publică tuturor acelora, carĭ şi-au dat concursul la serbarea aranjată de dênşii. In special li-se aduce mulţumire acelor domnĭ, carĭ au contribuit pe d'asupra preţului biletelor in total cu suma de 74 coróne, precum şi d-sórelor: Matilda Gömöri, Adela Köpe, Frida Römer şi d-lor: Desid. Bernhard, Samuel Pragner şi Bela Csibi pentru binevoitorul lor concurs. — *Preşedintele cercului colegial „Florian“ al pompierilor.*

Premii pentru industriaşĭ.

Ministrul de comerciŭ Ludovic Lang a trimis o circulară, în care aduce la cunoscinţa camerelor industriale, că are de gând a da premii pentru muncitorii sîrguincioşĭ şi cu purtare bună. De o camdată se vor distribui anual la 100 muncitorĭ câte 100 coróne.

Condiţiunile premierii sunt:

1) Muncitorii respectivĭ sĕ fie supuşĭ ungarĭ 2) Sĕ fie permanent în muncă industrială, ceea ce va trebui sĕ dovedéscă cu condicuţa de muncă. Portarii, vizitiiĭ servitorii de birou şi alţii, carĭ îndeplinesc servicii analóge nu vor puté fi premiaţĭ. 3) Trebue sĕ fi împlinit cel puţin 15 anĭ fără întrerupere în munca industrială. Anii de ucenicie se numĕră. La cei aplicaţĭ la o industrie, care se practică în anumite sesóne, aceste sesóne sunt echivalente cu anii întregĭ. 4) Câştigul anual al premiatului sĕ nu întrécă suma de 2000 coróne.

Condiţiunile acestea vor trebui dovedite prin acte legalisate, eventual prin condicuţe de lucru în original séu în copie. Acelaşĭ muncitor nu póte fi premiat decât odată. Premiatul va primi în afară de premiul de banĭ şi o diplomă de recunoscinţă.

Camerele de industrie vor propune pe candidaţĭ până pe la sfîrşitul lunei lui Iunie, ér distribuirea premiilor va avé loc de sĕrbătorile Crăciunului cu solemnitate mare, la care vor fi de faţă autorităţile şi corporaţiunile.

Trei lunĭ în somn letargic.

In clinica de psichiatrie de la spitalul general din Viena s'a deşteptat dilele acestea o fată, *care a durmit necontenit trei lunĭ de dile.* Fata este în etate de 20 de anĭ. Asupra acestui cas interesant se scrie din Viena.

In diua de 16 Octomvrie a. tr. fiica unui comerciant din Ungaria cu numele Bertha *Fischer* fù adusă de cătrĕ părinţii ei la Viena. La fată se manifestau la început semne de alienaţie, apoi începù sĕ refuse hrana, şi în cele din urmă într'o di adormi greu şi nu se mai trezi din somn. Nicĭ călĕtoria îndelungată în tren, nicĭ transportarea la clinica psichiatrică nu o conturbară de fel. Ajunşĭ la clinică părinţii comunicară medicilor, că fata mai avuse înainte cu doi anĭ un asemenea somn, dér că atuncĭ letargia nu avusese o aşa lungă durată. Pacienta fù tratată după tóte regulele sciinţei medicale şi profesorul Wagner a demonstrat casul şi în faţa auditorilor sĕi. — De la 16 Octomvrie au trecut sĕptĕmânĭ întregĭ şi situaţia fetei nu s'a schimbat întru nimica. Stătea întinsă în celula ei, cu ochii închişĭ. Inima, respiraţia, pulsul şi tóte celelalte funcţiunĭ vitale rĕmaseră nealterate. Hrana i se administra cu ajutorul unui tub şi consta dintr'o păpară compusă din lapte, zahar şi ouĕ. De două orĭ pe di i-se dedea acéstă hrană. In tot timpul somnului cataleptic (catalepsie=afecţiune celebrară în care sensibilitatea exterióră şi mişcările voluntare sunt întrerupte), fata era cu desĕvîrşire fără simţirĭ, nu manifesta nicĭ o reacţiune la împunsĕturile aculni, cornea ochilor era nesensibilă pentru lumină şi décă o mutau în pat în altă situaţie, rĕmânea nemişcată.

Inainte de asta cu câteva dile medicii, carĭ o supraveghiau cu cea mai mare atenţiune, observară, că fata îşĭ deschide ochii. Cu tóte acestea însĕ somnul şi lipsa de consciinţă a mai durat încă 48 óre după deschiderea ochilor. Abia încetul cu încetul îşĭ reveni în simţirĭ. Prima manifestare de viaţă a fetei fù un rîs vesel, care îĭ învoiră faţa şi disposiţia acésta veselă se menţine până în momentul de faţă. Fata însĕ nu-şĭ mai aduce nimic aminte din timpul de mai 'nainte şi nu scie, ce s'a petrecut cu dênsa în aceste 12 sĕptĕmânĭ. Medicii speră, că îĭ va reveni memoria, căcĭ înainte de doi anĭ, când mai căduse în asemenea somn, a sciut se spună ce s'a petrecut în jurul ei şi ce s'a vorbit în timpul somnului. Şeful clinicei asigură chiar, că fata îşĭ va redobândi cu desĕvîrşire sănĕtatea.

Literatură.

„Supplex Libellus Valachorum“. memoriul presentat împĕratului Leopold II. de cătră episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu.* Un esemplar broşat costă 1 coróna (+ 5 b. porto).

ULTIME SCIRĬ.

Paris, 22 Ianuarie. Diarului „Matin“ i-se anunţă din Caracas (Venezuela), că generalul *Riera*, şeful revoluţionarilor, a atacat Coro. Lupta a durat 10 óre. Numĕrul morţilor şi răniţilor e mare.

Londra, 22 Ianuarie. Sir Thomas *Sanderson*, secretar la ministeriul de esterne, a mustrat viu pe lord-majorul Sir Marcus Samuel, pentru că n'a învitat la banchetul din Guildhall şi pe ministrul plenipotenţiar al României, pe motiv că jidovii din România ar fi persecutaţĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ) + 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Feciore Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor (plus 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vol I. de *Em Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile româneşcĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Saiba. Editura d-lui prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blasiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvêntu „Saiba" ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena. căreĭ societăţĭ îĭ mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al luĭ Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unuĭ esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b porto).

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casuri de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. (plus 30 b. porto.)

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 coróne (+ 20 b. porto.)

„Clipe de repaus" de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-căruĭ salon. Preţul 2 coróne. (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi niscé povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai puĭ jos, până nu ai cetit'o tótă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţuluĭ indicat plus 20 banĭ porto.

Călindarul Plugariuluĭ.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, „**Călindarul Plugariuluĭ**". Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua luĭ moş Radu, Legenda pământului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume" (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor", „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?"

După partea economică urmézã pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe"*, apoi „Diverse" şi în fine „Anecdote şi Glume".

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face orĭ şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

„ALBINA",
institut de credit şi de economii în Sibiiu.

Publicaţiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulaţiune cu diua de 31 Decemvrie 1902 face . . . . . . K 4 988,500·—
2. Pretensiunile institutului de împrumuturĭ hipotecare, carĭ servesc de acoperirea acestor scrisurĭ fonciare sunt de . . . . „ 5 079,957·—
3. Valórea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturĭ hipotecare este de . . . . . . „ 20.586,429·52
4 In sensul § 97 din statute „fondul special" pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . . „ 400.000 —

acesta e indus în cont separat şi plasat în următórele efecte publice:

Nom. K 2 000 —, Sorţĭ de stat din 1854 cu 3·2%,
„ „ 7,400·—, Sorţĭ de stat din 1860 cu 4%,
„ „ 5,200·—, Obligaţiunĭ cu premii ale băncii ung. hip. cu 4%,
„ „ 4,200·—, Sorţĭ de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%,
„ „ 2,800·—, Sorţĭ de ale împrumut pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,
„ „ 6,000·—, Obligaţ. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit. fonc. cu 3%,
„ „ 200,000 —, Scrisurĭ fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu $4\frac{1}{2}$%,
„ „ 170,000 —, Scrisurĭ fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu $4\frac{1}{2}$%,
„ „ 12 000 —, Rentă comună Mai cu 4 2%
„ „ 4.000 —, Acţiunĭ de ale reuniun. gener de credit fonciar pt. proprietarii micĭ din Ungaria cu 5%

Sibiiu, 10 Ianuarie 1903.

(817,1—1.) Direcţiunea.